

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank As, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai

2020-06-

Nr.

Į 2020-06-08

Nr. (25.2.1E)3-2443

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, susipažinusi su [Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 68 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu](#) (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytina įvertinti sąvokos „ypatingos aplinkybės“ vartojimo Projektu keičiamo įstatymo 68 straipsnio 6 dalyje tinkamumą, siekiant teikime nurodytų tikslų. Pastebėtina, kad apibrėžiant Projektu keičiamo įstatymo 3 straipsnio 27 dalyje sąvoką „ypatingos aplinkybės“ naudojami Lietuvos nacionalinės teisės sistemos institutai (ekstremali situacija, nepaprastoji, karo padėtis ir pan.), taigi sąvoka iš esmės yra orientuota į Lietuvos Respublikos teritorijoje susidariusią situaciją ir paskelbtą atitinkamą padėtį. Dėl kitoje užsienio valstybėje atsiradusių aplinkybių, Lietuvoje gali būti ir neskelbiama ekstremalioji situacija, nepaprastoji ar karo padėtis, o toje valstybėje atitinkančių institutų gali ir nebūti, ar jie gali būti nenaudojami ar naudojami kiti, Lietuvos nacionalinėje teisėje nesantys institutai (pvz., jeigu įvykus kariniam perversmui ar prasidėjus represijoms, oficialiai užsienio valstybėje ypatinga padėtis nebūtų nenustatoma). Atsižvelgiant į tai, siūlome įvertinti, ar Projektu keičiamo įstatymo 68 straipsnio 6 dalies pirmajame sakinyje atsirandančių aplinkybių apibrėžimas neturėtų būti siejamos su potencialios grėsmės Lietuvos Respublikos piliečių gyvybei, sveikatai ar saugumui atsiradimu užsienio valstybėje.

2. Projektu keičiamo įstatymo 68 straipsnio 6 dalyje siūloma sąvoka „viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų tiekėjas“, tačiau keičiamame straipsnyje vartojama sąvoka „viešųjų ryšių tinklų ir (arba) viešųjų elektroninių ryšių paslaugų tiekėjas“. Pastebėtina, kad keičiamo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje sąvoka *abonentas* apibrėžiama taip – *asmuo, kuris yra viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimo sutarties su šių paslaugų teikėju šalis*. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekte koreguoti sąvoką „viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų tiekėjas“.

3. Projekte siūlomas reglamentavimas, kuriuo viešųjų judriojo telefono ryšių paslaugų teikėjai įpareigojami, Projekte nurodytais atvejais, teikti asmens vietos nustatymo duomenis realiu laiku Užsienio reikalų ministerijai, vertintinas dviem Europos Sąjungos teisės aspektais.

Pirma, dėl Projekte siūlomo reguliavimo suderinamumo su Sąjungos asmens duomenų apsaugos standartais, nustatytais 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas). Manytume, kad Projektą reikėtų papildyti bendraisiais duomenų tvarkymo ir apsaugos principais (reikalavimu, kad operatoriams būtų teikiamas motyvuotas prašymas, kuriame nurodomas duomenų panaudojimo tikslas; apriboti asmens, galinčių teikti tokį prašymą ratą; nustatyti, kad duomenis tvarkomi ne ilgiau nei būtina; nustatyti reikalavimą juos sunaikinti;

įpareigoti pranešti asmeniui apie be jo sutikimo tvarkytus duomenis – panašios teisės normos yra nustatytos keičiamo straipsnio 5 dalyje). Taip pat Projekte siūlomas reguliavimas pareikalaus jį įgyvendinančių priemonių, susijusių su duomenų perdavimo, tvarkymo ir saugumo standartais. Primename, kad vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 36 straipsnio 4 dalimi valstybės narės, rengdamos pasiūlymą dėl teisėkūros priemonės, kurią turi priimti nacionalinis parlamentas, arba tokia teisėkūros priemone grindžiamos reguliavimo priemonės, susijusios su duomenų tvarkymu, turėtų konsultuotis su priežiūros institucija. Atsižvelgdami į tai, siūlome, Projektą suderinti su Lietuvos Respublikos duomenų apsaugos inspekcija.

Antra, dėl Projekte siūlomo reguliavimo poveikio Sąjungos skubios pagalbos ryšiais pagrindams. Vadovaujantis 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams yra nustatyta pareiga teikti informaciją apie asmens buvimo vietą pagalbos tarnyboms. Nors Užsienio reikalų ministerija, Europos elektroninių ryšių kodekso prasme, nelaikoma pagalbos tarnyba, Projekte siūlomas reglamentavimas iš esmės leistų jai disponuoti asmens vietos nustatymo informacija, kurią paprastai gauna ir tvarko pagalbos tarnybos. Tokiu atveju, siūlome įvertinti Projekte siūlomo reguliavimo sąveiką su kitais Elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnyje nurodytais duomenų perdavimo ir tvarkymo atvejais, kai tai daroma pagalbos tikslais. Kartu tikslinga būtų įvertinti galimybę integruoti Projektu siūlomą duomenų perdavimą į egzistuojančių operatorių ir valstybės institucijų bendradarbiavimo pagal Elektroninių ryšių įstatymo 68 straipsnį mechanizmą (įskaitant ir dėl paslaugų teikimo atlygintinumo klausimo). Atsižvelgdami į tai, kas nurodyta, siūlome Projektą suderinti su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija.

4. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjo patirtų išlaidų dydžio paskaičiavimo taisyklės (pavyzdžiui, galėtų būti nustatyta taisyklė, kad dengiamos išlaidos, kurių dydis būtų lygus paslaugų savikainai ar pan.), turi būti nustatytos įstatyme, o ne poįstatyminiam teisės akte. Užsienio reikalų ministerija šiuo atveju galėtų nustatyti procedūrinės taisyklės, nustatančias išlaidų kompensacijos susigrąžinimo tvarką (terminus, kokia tvarka ir kur turi būti kreipiamasi ir pan.). Atsižvelgiant į tai, koreguotinas Projekte keičiamo įstatymo 68 straipsnio 6 dalies paskutinis sakiny.

5. Projekte prieš žodį „Papildyti“ įrašytini šie žodžiai „**1 straipsnis. 68 straipsnio pakeitimas**“. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo įstatymo 68 straipsnį sudaro šešios dalys, todėl siūlomos Projekto nuostatos turi būti forminamos 68 straipsnio 7, o ne 6 dalyje. Taip pat siūlytina papildyti Projektą 2 straipsniu, numatančiu šio įstatymo pakeitimo įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarką, pavedant Užsienio reikalų ministerijai iki įstatymo įsigaliojimo datos patvirtinti Projekte minimą išlaidų kompensavimo tvarką.

6. Atsižvelgdami į tai, kad Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, jog siūlomas reguliavimas prisidės prie 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1155, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) įgyvendinimo, reikėtų išsamiau paaiškinti šį teiginį ir nurodyti konkrečias Vizų kodekso nuostatas, kurias siekiama įgyvendinti. Manytume, kad tarp Projekto ir nurodyto Sąjungos teisės akto tiesioginio ryšio nėra.

7. Atsižvelgiant į tai, kad Projekte siūlomas teisinis reguliavimas reguliuotų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų veiklą, Projektas derintinas su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjais ir (ar) jų asocijuotais atstovais.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius